

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
pol leta 1 „ 60 „
četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v škofijsk.
poslojpu (Bischofhof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Vabilo na naročbo.

Ob koncu prvega polletja opominjamo in pro-
simo vse „Gospodarjeve“ naročnike, katerim zdaj
naročnina poteče, naj jo za časa ponovijo, da ne
bo pri razpošiljanju neredov. Na vero ne moremo
lista nikomu pošiljati, ker mnogo tistih, ki si list
naročijo z obljubo, naročnino kmalu doposlati, radi
na to obljubo pozabijo, kar je nam velika škoda.
Z večšine smo denes na zavitku vsem tistim, ki so
nam kaj naročnine dolžni, ime rudeče podčrtali.
Naj blagovoli toraj vsak na zavitek pogledati, in če
vidi pod imenom rudečo črto, naj nam vsaj zao-
stali dolg do 1. julija pošlje, drugače mu moramo
list ustaviti. — List velja od 1. julija do 1. okt.
80 kr., do novega leta 1 fl. 60 kr. Naročnina se
najleži pošlje po poštnih nakaznicah.

Opravništvo „St. Gospodarja“.

Banka Slovenija.

Mnogo tujih denarnih zavodov se med nami
Slovenci veliko let že bogati. Na tisoče sloven-
skih goldinarjev se poskrije in premine v žepih
nemških in laških zavarovalnic. Temu hlapčevanju
so Slovenci pred 4 leti sklenoli konec storiti. Os-
novali so si lastno, domačo zavarovalno banko
Slovenijo na delnice ali akcije po 200 fl. Ob
koncu junija l. 1872 se je oglasilo že 2366 del-
ničarjev, ki so se zavezali sečasom položiti 200 fl.
Vplačalo se je najpoprej 40 % od akcije po na-
stavljenem kurzu 86 fl., to se reče: vsak delničar
je vplačal 68 fl. vsi skupaj tedaj 160.888 fl. Tako
bila je banka Slovenija srečno ustanovljena, do-
mač, denarstven zavod na slovenskih tleh prvič
osnovan. Veselje bilo je veliko. Ali, Bogu bodi
potoženo, veselja bilo je le preveč naglo in nemilo
konec. Spremenilo se je v žalost, škodo in ne-
srečo. Lani že so morali delničarji, kolikor jih
je še banki zvestih ostalo, doplačati 15 % in si-
cer od popolne delnične svote 200 fl., namreč
vsak po 30 fl. Takih zvestih delničarjev ostalo
je 2337, ki so tedaj vložili 70.110 fl. Ali to še

ni bil konec žrtvam. Letos se zopet zahteva od
delničarjev novo doplačevanje po 45 %, t. j. po
90 fl. od vsake delnice; tedaj skupaj 210.330 fl.
Te svote pa bržčas delničarji deloma ne bodo
zmogli ali ne bodo hotli plačati. Ker pa mini-
sterstvo doplačilo terja, zato je se bati, da nam
vsa banka razpade!

Slovenski domoljubi, posebno pa bankini del-
ničarji poprašujejo po uzrokih tolike nezgode!
Glavni uzroki utegnejo sledeči biti 1. naglica
in zmota delničarjev pa lehkomišljenost
in brezobzirna nadležnost nekaterih
agentov. Ti so gledali brž mogoče veliko del-
nic spečati in so ljudem pravili, da ne bode prišlo
do velikega, večkratnega, najmenj pa do popol-
nega vplačevanja 200 fl.; sploh mislili so le na
srečen uspeh banke, nikoli pa na mogočo nesrečo
pri njej. Vsled tega so tudi prvi dolžnost mogo-
čega vplačevanja premalo preudarili, podpisali
preveč delnic in nekateri v nje vtekoli preveč
premoženja. Zato pa so tudi neznanó se prestra-
šili, ko je lani prišlo do drugega vplačevanja.
Mnogi so že vplačane denarje popolnem pustili in
zgubili rajše, kakor da bi vnovič vplačali. Zopet
drugi pa niso mogli vplačati. Nedoplačane del-
nice je vodstvo zbrisalo; 2. nezmožnost, za-
pravljenost in deloma nepoštenost pr-
vega bankinega vodstva. Nekateri niso
dovolj poznali zavarovalnih in zamotanih denarnih
zadev, drugi so hotli banko rabiti v samopridne
namene, vsi pa so zapravljali. Pometali so z de-
narji, kakor da bi jih delničarji bili na stezi na-
brali ali banka do nosa v penezih tičala. Po-
slopje in v njem pohišstvo so si omislili, kakor da
bi imeli ondi stanovati sami bogatajši Rothschildi
ali kitajski cesarji. Nastavili so celo tropo urad-
nikov postopačev, nezvedencev in lenuhov. Za tis-
kovine, ki so sedaj neuporabne, se je vrglo 30.000 fl.
Namesto da bi se pred vsem skrbelo za razšir-
jenje Slovenije po Slovenskem, so napravili po-
družnice v Budapeštu na Ogerskem in v Pragi
na Českem — čuda zakaj ne na Turškem? Ovi
dve podružnici ste požrli strašno veliko denarjev

— brez haska. Samo v prvem letu je zapravilo bankino vodstvo 135.000 fl.; 4. nesloga in razprtija med slovenskimi narodnjaki, ki je takrat besno in pogubno rasajala po Slovenskem. Nekateri so banko hvalili na nos na vrat, drugi gajali na njej vsako stvar, vsi pa celo podvzetje spravljali ob potrebno zaupanje pri občinstvo. Prvi so požirali kamele, drugi precejali mušice, prav resnice pa ljudem nihče ni hotel razkriti. Na Štajerskem smo prebirali liste oboje stranke, a nihče ni vedel, pri čem da je, vsi pa smo slutili in se bali, da hodi banka rakovo pot, čeravno nismo vedeli zakaj? 5) občna nezaupnost v obstanek banke Slovenije, ki se je čedalje bolj razširil in vsako uspešno delovanje oviral. Ta uzrok se zamore edino le odstraniti z novim doplačilom in dobrim vodstvom banke. Sedanje novo vodstvo je res boljše od prvega, ali pa bodo tudi delničarji zopet hotli v žep segniti, to bo izredni zbor vseh delničarjev meseca julija pokazal; 6. izredne nesreče po ognju, posebno na Ogerskem in Českem. Zavarovancem mora banka izplačati 63.000 fl., vplačana zavarovalnina pa znaša samo 31.000 fl., tedaj ima banka 33.000 fl. izgube. Plačilo uradnikov je lani znašalo 36.000 fl. „Novice“ objavljajo sledeče poročilo bankinega tajnika: „pri banki je bilo zavarovanega blaga za 6¹/₂ milijona gld.; škod pa je bilo za 64.000 gld., vplačane zavarovalnine (premije) pa le 31.000 gold. Stroški gospodarstva so znašali lansko leto 15.000 gld., plače uradnikov 21.000 gld., tedaj vsega skupaj 36.000 gld. Po vsem tem je bilo izgube v ognjenem oddelku 39.736 gld., v oddelku za zavarovanje življenja pa 1571 fl., kar je razvidno iz sledeče sestave bilance:

Oddelek ogenj ima aktiva: Doplačilo za 2337 delnic po 45 % ali 90 fl. na vsako delnico, ker je dozdaj še le 55 % vplačanih, 210.330 fl. gotovina v blagajnici 1759 fl. 37 kr., ustanovni stroški 45.908 gold. 47 kr. (!), kurzni razloček 30.418 fl. 92 kr., organizacijski stroški 35.841 fl. 6 kr., vrednost dveh hiš 57.000 gld., vrednost pisarniške priprave 9616 fl. 99 kr., vrednost tablice 6020 fl. 30 kr., zavarovalne menjice 284.852 fl. 75 kr., račun menjic 7662 fl. 38 kr., tirjatev pri zastopnikih 70.746 fl. 21 kr. tirjatve pri zavarovalnicah 7642 fl. 30 kr., tirjatve pri delničarjih 1311 fl., razni upniki 18.345 fl., 14 kr., izguba 39.736 fl. 27 kr.

Pasiva znašajo: delnična glavnica 2337 delnic po 200 fl. je 467.400 fl., zemljiščino vknjiženi dolg 10.300 fl., neizplačani kuponi 654 fl. 22 kr., premijna rezerva v gotovini 36.504 fl. 51 kr., v menjicah 284.852 fl. 75 kr., rezerva v škodah 24.000 fl., prenesek iz računa oddelka življenja 379 fl. 76 kr., račun dvomljivih dohodkov 3000 fl.; skupaj 827.091 fl. 20 kr.

Oddelek življenje kaže kot aktiva: ustanovni stroški 9910 fl. 6 kr., organizacijski stroški 883 fl. 49 kr., imetje pri zastopnikih 16.742 fl., prinesek iz ra-

čuna ognja na račun življenja, izguba 1571 fl. 71 kr. Pasiva: imetje podedovanskih družabnikov z obresti 9822 fl. 22 kr., premijna rezerva 2497 fl. 17 kr., razni upniki 17.166 fl. 95 kr., skupaj 29.487 fl. 34 kr.

Iz tega poročila je še na srečo razvidno, da je stanje banke Slovenije menj slabo, kakor smo se že po pravici bali in da se zamore rešiti vse podvzetje, ako delničarji privolijo novemu vplačevanju!

Cerkvene zadeve.

Tridesetletnica papeževanja sv. Očeta Pija IX. se je po celem svetu pri vernih Katoličanih radostno in kder je le mogoče bilo slovesno obhajala. Iz Nemškega je baron Loč prišel s 106 romarji v Rim slavnemu pastirju čestitat in poklanjat se.

Bretislavski škof so zarad grde „kulturne borbe“ prisiljeni bili del svoje škofije v pruskej Šleziji zapustiti in se na Avstrijsko umakniti. Semkaj je na duhovo za njimi prišlo 4000 pruskih mladenčev in deklet, da so iz rok svojega pregnanega pastirja prejeli na tuji zemlji sv. birmo, ker jim je to doma zabranjeno.

Tirołci so ob času strašne francoske vojske l. 1796 in l. 1809 pod vodstvom Andreja Hoferja sebe in celo deželno izročili v varstvo presvetemu Srcu Jezusovemu. Vsako leto ponavljajo slovesno ovo izročitev v Botzenu. Tudi letos se v ta namen za 23. juni delajo velike priprave. Sedanji Tirołci so vredni nasledniki slavnih svojih očetov in prepričani, da bodo s pomočjo Srca Jezusovega odbili vse napade na samostalnost svoje dežele in na versko, katoliško edinost jeni prebivalcev.

Minister Stremajer namisli že v prihodnji seji državnega zbora predložiti načrt nove postave o izboljšanju duhovniške plače, o uredjenju župnij in patronaških zaved.

Čč. gg. dekani lavantinske škofije, zbrani zarad nakupa nove hiše za naš Viktorinum-Maksimilijanum so vsi brez izjeme bili za nakup baron Mak. Rast-ovega poslopja, ki šteje 25 bišnih prostorov. Razun tega je še gospodarsko poslopje, vrt, njiva in 9 orolov travnika. Posestvo je ograjeno, deloma s železno ograjo; vse je v dobrem stanju. Baron zahteva sicer 44.000 fl., bo pa gotovo znatno odstopil, ker je prisiljen posestvo prodati in pol leta že išče kupca, ki bi mu brž vse izplačati zamogel.

Poročilo o odborovi seji družbe duhovnikov dne 13. junija. 1. Po §. 16, 6 dr. pravil je volil odbor zaupne može po dekanijah. Izvoljeni so čč. gg. za dekanijo: Maribor levo pobr. kanonik J. Orožen, — Stari trg dek. Fr. Bruner, — Celje župn. J. Jeraj, — Kozje dek. J. Bosina, — Dravsko polje župn. Fr. Rač, — Brašlovče dek. J. Bohinc, — št. Jur na Scav-

nici dek. J. Simonič, — Konjice dek. Dr. J. Ulaga, — Velika nedelja dek. M. Fric, — Jarenina župn. Fr. Repa, — št. Lenart. dek. J. Tutek, — Marenberg dek. M. Stoklas, — Maribor dsn. pbr. župn. L. Hrg, — Šmarje dek. M. Ivanc, — Nova cerkev dek. Fr. Juvančič, — Gornji grad dek. L. Potočnik, — Ptuj beneficijat J. Terstenjak, — Brežiče dek. Fr. Mikuž, Rogatec župn. A. Stanjko, — Vuzenica župn. M. Globočnik, — Zavrče dek. J. Trampuž, — Škalska dolina župn. J. Pražen, — Laško dek. A. Žuža, — Slov. Bistrica župn. A. Hajšek. Imenovani čč. gg. se s tem vljudno prosijo, da v blagor družbe volitev prevzamejo, in v smislu navedenega §. družbene namene po moči pospešujejo. 2. Družbena matica kaže, da nekteri družbeniki, ki so ročno od začetka družbi pristopili, še niso svoje dolžnosti po §. 7 zarad vplačevanja ustanovnine in letnine dopolnili. Ker pa je družba vsled §. 8, 1 po preteklih treh letih ravno zdaj začela svoje pravo delovanje, to je, delenje podpore, in ji je tedaj treba vedeti, koliko iznašajo letni porabljeni dohodki, je odbor po §. 9, 3 sklenil, po zaupnih možeh poprašati vse z vplačilom zaostale družbenike, ali je še njih volja pri družbi ostati, in v kakošnih obrokih hočejo zaostalo vplačilo opraviti. Odbor prosi zaupne može, ki bodo v kratkem dotične dopise prejeli, da rade volje ta posel opravijo in mu skrajno do 1. novembra t. l. o njegovem izidu poročajo; — enako prosi tudi gg. družbenike, naj mu ta opomin za hudo ne vzamejo, vsaj vejo, da je odbor dolžen, se po dr. pravih ravnati. 3. Odbor je imel rešiti pet prošenj za podporo. Štirim prošnikom se je dovolila podpora v skupnem znesku od 300 fr., peta prošnja pa se je odložila do prihodnje odborove seje.

V Mariboru dne 19. junija 1876.

Odbor družbe duhovnikov.

Gospodarske stvari.

Kakošni bi živinski hlevi biti morali pa niso!

Gledé stanovališč za ljudi se je v poslednjih 50 letih marsikaj pri Slovencih spremenilo in na bolje obrnilo. Ali ne da se tajiti, da imamo še dokaj neprimerno postavljenih, napačno razdeljenih, nesnažnih in nezdravih hiš ali hramov. Še bolj velja isto o stanovališčih za naše domače živali, t. j. o hlevih (štalah) za konje, goveda, svinje in kuretino; to pa ne samo pri bolj ubogih, ampak tudi pri premožnih posestnikih in graščakih. Sicer stavijo ti včasih za drage denarje nove hleve, ki so pa mnogokrat previsoki in preprostorni z napačno napravljenim prevetrovanjem, ki včasih tako nepovoljno po hlevu vleče, da se živina v njem stoječa prehladi ali na protinu zboli. Taki čerav-

no dragi hlevi so ravno tako slabi, kakor najrevnije beznice, iz ilovice sphané.

Dober in praktičen hlev za konje in goveda mora biti svetel, prisolnčen pa ne prevroč, po zimi ne prehladen in po letu ne pretopen, na dalje mora biti prostoren pa ne prevelik; treba mu je naposled še primernega prevetrovanja, da iz njega izhaja slab in vhaja zdrav zrak brez močnega vetra. Tlak moro toliko nagjen biti, da tekočine lahko in brž odtekajo a ne več, sicer postane kravam nevaren zavolj truta. Hlev ne sme od hišnega hrama preoddaljen biti in kolikor mogoče blizu gospodarskih poslopij in gnojišča stati.

Mnogo gospodarjev še je, kojim živina ne stoji v hlevih, kakor se spodobi, ampak v pravih luknjah, prepadih in brlogih brez okenj, brez tlaka, s poklinastimi stenami in nizkim s pajčevino prepreženim stropom in nesnažnimi jaslami. Kaj čuda, ako v takih temnicah in kajhah živina pogosto zboli in zbolela težko ozdravi? Zrak je napoljen s smradljivimi plinovi, ki vhaajo iz trohnečega gnoja in iz živinskih odpadkov in ker se vrata in okna preveč zapirajo, se množi v hlev čedalje bolj plučam škodljiva oglenečeva kislina, (Kohlensäure), kar vse skupej temveč živini škodi, ako le redko kedaj ali nikoli solnčni žarki v hlevu ne prisijejo. Uboge živali so prav za prav pomilovanje vredni jetniki! Temu se moramo tem bolj čuditi, ako pomislimo, da marsikateri kmet sicer za svojo živino vrlo skrbi in bolj nevoljuje, če se kateremu živinčetu kaj hudega pripeti, kakor če bi mu človek pri hiši zbolel. Zato je bržčas najbolj resnično, ako večji del nemarsčine pri hlevih vrzemo na — nevednost. Na tisoče gospodarjev imamo, ki še niti ne pomislijo na korist v resnici dobrega hleva s čistim zrakom in primerno snago ter se še ne zmenijo za škodljive nasledke spridenega zraka v okuženem in nesnažnem hlevu.

Tri reči so potrebne, da jih umni gospodar priskrbi, ako hoče, da mu živina krepko raste in vrlo napreduje: 1. dobra, obilna klaja ali krma, ob pravem in določenem času položena, 2. telesna snaga živine in 3. svetel, prisolnčen, s zdravim zrakom previden, snažen in dovolj prostoren hlev. O tretji potrebi hočemo še sledeče povedati! Da je tudi hlevu treba solnčne svetlobe in gorkote, tega ne bodemo tukaj obširniše razlagali. Opomnimo samo na skušnjo, katera uči, da brez solnčne svetlobe in brez gorkote hira, medli in umira sleherni življenje, tako rastlinsko, kakor živalsko. Vendar kakor drugod tako je tudi pri hlevu treba oboje ohraniti v pravi meri in pravem redu. Premočna svetloba in velika toplota je tudi živinčetu v hlevu stoječemu nadležna in ga slabi. Hlev pa, ki potrebno solnčno svetlobo in potrebno gorkoto pogreša, je gotovo slab in ničvreden. Zato je bodikaj hlev, ki je postavljen na severni strani hramov ali gospodarskih poslopij, ali kateremu prizidine in drugi visoki predmeti solnce branijo. Slabi so tudi hlevi, ki nimajo okenj, ampak samo

revne okenjake za mačke in dihurje. V takih temnicah zamore živina le v vročem poletju nekoliko brez škode še strpeti, po zimi pa rinejo na njo vsi škodljivi nasledki slabega hleva. Tukaj je le vprežna živina nekoliko srečna, ker vsaj takrat, kedar je vprežena, pride na ljubi den in pije čistejši in zdravejši zrak.

Priznati pa še moramo, da vseh tukaj naštetih napak gospodar včasih še niti pri najboljši volji odpraviti ne more, posebno, če prebiva na tesnem kde v kaki vasi. Menje premožen kmet si tukaj ne more pomagati, ker mu pomanjkuje potrebnega denarja in prostora, da bi si postavil boljše hleve. Vendar kar zamore, to pa naj stori! Naj skrbi za primerno in pametno prevetrovanje hleva, naj mu vreže večja okna, osnaži prahu in pajčevine, iztrebi gnjilobna in zasmrajena tla ter vloži nov tlak in poskrbi za snažne jaslji. Toliko premore vsak, ki ni popoln nemarnjak in lenuh.

(Konec prihod.)

Nove motike, tako zvane ameriške motike (Amerikanische Stahlhauen) sedaj močno hvalijo in priporočujejo. Motike so iz jekla ali oelja izdelane in so tedaj mnogo bolj lahke in tenke, kakor so navadne železne. Zato pa se delavec, ki ima tako jekleno motiko v rokah, menj utruji in hitrej koplje in več opravi, ker tenka motika rada seka in dobro v zemljo vdira. Ove nove motike imajo različno podobo in velikost, kakor pač razne potrebe zahtevajo ter imajo po tem takem tudi različno ceno; namreč od 75 kr. do 1 fl. 75 kr. Največjo zalogo takih motik ima trgovska firma na Dunaju: Adalbert Pollak, Wien, I. Bräunerstrasse 6. Brez dvombe bodo skoro tudi povsodi drugod na prodaj izpostavljene!

Pomoček zoper gosenice in sicer prav praktičen in na druge strani neškodljiv je ptičji lim. (Vogelleim.) Ta se namesto z oljem pripravi z svinjsko mastjo in se ga dva prsta široka okoli debla pod vrhom namaže potem, ko se je drevo gosenic potrebito. Maža na drevesu ostane po več mesencev mokra in brani nadaljšno vlezovanje gosenic na drevo in do njegovega vršičevja.

Sejmovi. 26. jun. v Jurklostru, v Cmureku, v Ribnici in v Tinskem. 27. jun. pri sv. Lovrencu na Dravskem polju. 30. jun. v Gornji Radgoni, v Olimju, v Reichenburgu, v Zrečah, v Sp. Polskavi in v Trnovcih (sv. Bolfank).

Dopisi.

Sv. Lenart v Slov. gor. (Okrajni zastop prvokrat naroden) V pretečenih tednih bile so pri nas volitve za okrajni zastop. V prejšnjem zastopu bile so kmečke srenje, akoravno proti dvema trgoma ogromno večino dače plačujejo, v manjšini, in zavoljo preziranja opravičenih zahte-

vanj so nekteri udi celo izstopili. Tako brezobzirno ravnanje in vedno večja plačila, katerih v teh časih posestnik več zmagati ne more — vsaj je naš okraj po dokladah drugi na Štirkem — so velike posestnike in volilce srenj zedinila, da so volili može, kateri bodo kolikor mogoče z njihovimi denarji varčno gospodarili. Tako so naši kmeti zopet pokazali, da se njim ni treba naslanjati na tržane, kateri jih itak samo takrat poznajo, kedar jih potrebujejo. Okrajni zastop našega narodnega okraja je toraj prvokrat naroden in ima dve tretjini večine. Čaka ga pa mnogo dela. Gospodariti je začel stari zastop lani s tem, da je odločil jedno leto cest ne navažati. Toliko več se bo moralo toraj zdaj za nje potrošiti. Nova Cmu-rečka cesta, koja je že toliko stala, še je vedno v najslabšem stanu in — blatu, akoravno se je lani mnogo storilo, celo potrebni mosti niso še napravljeni; cesta v Radehovi še vedno čaka na zdravnika; a med tem je kamenje, kojega navažanje je v prejšnjih proračunih zaračuneno z več tisuči, razpadlo, ker že 2 zimi tik ceste leži, po kateri se skoraj več voziti ne more. To se mora omeniti, ker bi utegnili nasprotniki neobhodno potrebno plačilo prvega leta uporabiti v agitacijo zoper novi zastop. — Je li prav, da se denarji okrajne blagajnice nalagajo pri št. Lenarčki posojilnici, namesto v okrajni hranilnici? in ali raste zaupanje te hranilnice, če so njeni denarji deloma v tržki posojilnici, stranke pa po tedne na denarje čakati morajo? To vprašanje rešiti mora novi zastop. Morebiti se pri tej menitvi objavi tudi hranilnični račun, kakor je sicer pri hranilnicah vsako leto navada!

Pristavek uredništva! Ta dopis je urednika „Slov. Gospodarja“ po britkih skušnjah pri volitvah za Mariborski — sedaj zopet trdno nemčurski in prav za prav mestni a ne okrajni zastop — močno razveselil in potolažil. Hvala in slava vrlim kmetom in slovenskim domoljubom sv. Lenartskega okraja!

Izpod Pohorja. (Mraz. — Pomanjkanje bikov. — Nesreča.) Kakor po drugod tako tudi pri nas je slana veliko škode učinila; nižje vinograde in sadno drevje nam je vse posmodila. Kje bomo kmetje živež in obleko jemali, davke plačevali, ker nas že zdaj tako silno rubijo za nje? Potem pa še druge nesreče kmeta zadevajo. V okolici sv. Križa so v 4 mesecih 3 kmetje vsak enega vola morali zaklati. Reveži si sami niso mogli pomagati, živinozdravnika blizu nikder ni, a k mazačem se zastonj zahaja; tudi živinozdravniških knjig nima skoro nihče pri nas. — Druga nezgoda, ki nas tlači, je pomanjkanje bikov. V 5 občinah je komaj eden, namreč v Zrečah, pa še ta mora težko voziti in orati in potem skakati neče. Na den se mu prižene po 6 krav, kojih maloktera breja postane. Tako se nam godi že več let in trpimo veliko škodo pri živinorejstvu. Kdo bi nam v tej zadevi imel dolžnost pomagati?

Mislím da občine, okrajni zastopi in kmetijska podružnica v Konjicah. Ali ti ne storijo za kmeta ničesar, samo za tržane skrbijo, kmetu pa marljivo plačevanje davkov prepuščajo; pomagal pa bi si v sili naj sam. Bog vedi, kedaj dobi pri nas vsaka občina vsaj po enega bika dobrega plemena, Konjice pa učenega živinozdravnika, da bi se škodljivo mazastvo enkrat zatrlo! — Mnogo so si pa kmetje tudi sami krivi, zlasti tisti, ki po krémah denarje in čas zapravljajo, kder marsikdo večji davek plačuje, kakor pa pri gosposki! Krémár jim daje marljivo na „krajdo“ potem pa pride in pobere žito iz njive, grozdje iz vinograda, les iz gozda in živino iz hleva ali pa toži pri advokatu in sedaj zleti vse po bobnu. Ko bi kmetje menj v krème zahajali in menj pijančevali, pa več bralnih društev snovali in bolj koristne knjige in časopise prebirali — veliko boljše bi bilo na vsako stran! —

V Zrečah na Gračiču v premogovih jamah se je 12. junija zgodila velika nesreča. Lastnika jame, rodóm Francoza, po imenu Sagnier, stanujoča v Ljubnici, prišla sta k delavcem. Eden gospodov se poda v jamo po lestvici; hipoma mu ugasne luč, njega pa dušljivi sopar brž zaduši, da pade v jamo. Tovariš se hitro za njim poda v jamo gledat, a tudi on pade mrtev raz lestvice. Delavci so hotli gospoda brž izvleči, pa tudi izmed njih je 3 zadušilo in eden že omamljen je komaj iz jame izlezil. Potem so delavci dobili veternico in so škodljivi zrak izpuhali in mrtva človeka iz 7 sežnjev globoke jame potegnoli. Dva so pokopali v Zrečah, enega v Konjicah, oba gospoda pa so odpeljali v Trst. Bog jim bodi milostljiv!

Iz št. Jurja na j. železnici. (G. Vokaun — nasvet zastran pozebljenih trt.) Binkoštni pondeljek zbralo se je v našej šoli nad 50 kmetov iz tukajšne okolice v pogovarjanje in podučevanje v kmetijskih stvarih. Obče znani gosp. Jože Vokaun, vrli podpiratelj kmetijstva, nas je, kakor že večkrat, tudi danes počastil! Govoril je o koristi in pomenu kmetijskih predavanj, kmetijskih podružnic, km. zborov i. t. d.; skončavši svoj govor osupne vse poslušalce z nenadno prikaznijo, katero je iz zakotja potegnil — bili ste dve darili kmetijskega društva, poslani dvema zaslužnima kmetovalcema, katera že dolgo na tihem delujeta sebi v prid in drugim v posnembo. Prvi kmet Jakob Žveglar bil je za neutrudljivo izrejevanje drevja in kot marljiv živinorejec obdarovan s srebrno svetinjo štirské kmetijske družbe; drugi kmet Janez Vrečko (Krumpl) pa za njegovo prizadetje in veliko skrb v čebelarstvu s 5 srebrnimi goldinarji. Potem povzame zopet gosp. Vokaun besedo, ter naklada na srca vsem poslušalcem važnost umnega kmetovanja, posebno v zdajšnjih časih! Priložnost je ravno nanescila, da je prišel na čebelorejo, ter očital kmetom njihovo neusmiljeno ravnanje s čebelami pri mučkanju, ter navel

lepo a žalostno pripoved v neki srečni družini, razdjani in uničeni po roparjih — ter spravil tako lepo v priliko, da so marsikomu solze igrale. Kmetje! ne mučite čebel, vsaj je tudi njim odločila previdnost konec njihovega življenja, pa ne da bi nam bilo treba jim nit življenja trgati. Vsak čebelar vé, da čebele v nekterih letih več, nego potrebujejo; naberejo in to jim tudi smemo vzeti, — brez umarjanja! Drugi razgovor je bil o pozebi trt. Gosp. Vokaun je nasvetoval, naj bi vinogradniki na to dobro pazili, da zdaj, ko po pozebi izpod lubja trta veliko mladik zažene, se vse nepotrebne odtrgajo ter le nekte re močne pusté, da te bolj zaženo in ob enem v jeseni do zrelosti pridejo, — ovače tudi prihodnje leto ni veliko pričakovati. Po končanem zborovanju so kmetje veseli odšli vsak na svoj dom. Grom topov in možnarjev se pri tej svečanosti ni slišal a donel je vsakteremu v prsih mogočni čut ljubezni in veselja do napredka. Središče in vodja vsemu pa je bil naš neutrudljivi gosp. Gust. Ipayic, doktor in predsednik kmetijske podružnice Šentjurske, kateri skrbi prav po očetovo za svoje rojake, ter žrtvuje mnogo v vsakem obziru za povzdigo kmetijstva in blagostanja našega kmeta. Hvala mu!

Od Device Marije na Ptujski gori. (Neveljavni srenjski sklepi.) Po postavi mora vsak človek, ki v konkurz ali krído zapade, iz srenjskega odbora, ako je njegov odbornik, brž odpravljen in na njegovo mesto drug mož za odbornika pozvan biti; kridatar ne sme več k posvetovanju v srenjskih zadevah več prihajati; njegov glas ondi ne velja nič; postava ga je izbrišala. Mogoče je, da marsikatera srenja te postave ne pozna. Pri nas na primer je že lani šiba konkurzna zadela jednega moža, ki pa še zmirom ravno tako kakor poprej zahaja k sejam srenjskega odbora in glasuje in sklepa, kakor pravi odborniki in se tudi pri računih vzmes vtika. Toda taki srenjski sklepi so pred postavo neveljavni in noben srenjčan ni dolžen po njih ravnati se. Zato pa je dolžnost župana, da tukaj poskrbi za potrebsčine k veljavnemu posvetovanju in sklepanju srenjskega zastopa. Nadjamo se, da bo tudi naš sicer jako vrli župan to skoro storil in tistemu moževi pot skozi dveri pokazal, ki zarad kríde že davno nima pravice sedeti v srenjskem odboru!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Okoli Planine na Kranjskem se bodo meseca septembra vršile velike vojaške vaje. Poveljnik jim bo general Pirker. — Število vseh brambovcev, ki so letos k vajam poklicani v celem cesarstvu znaša 169.000 mož; všteti je tudi 4800 ogerskih honvedov — konjenikov. — Novi načelnik generalnemu štabu baron Schönfeld baje govori za odpravljenje brambovcev, ker je njihova sedanja uredba predraga in brezkoristna. — Vojni minister Koller ostane, ker mu

svitli cesar niso pustili odstopiti. — Čehi so v Pragi izvolili narodnjaka Zeithamerja za mestnega župana; ustavoverno ministerstvo ga ni dalo po cesarju potrditi. — Minister Stremajer je iz Dunaja — tedaj tujca — nekega Mareža na Gališko poslal tamošnjih šol ogledovat, kar je Poljace silno razžalilo. — Nadvojvoda Albreht je odpotoval k Belgijskemu kralju in od ondot pojde k ruskemu caru v Ems. — Ogerski državni zbor je preložen do septembra in bo tedaj se posvetoval o novi postavi zoper grdo o deru štvo. Več kakor 10% ne bode smel nihče jemati. — Srbski poslanec Miletič je zahteval, naj magjarski ministri pomagajo Turka vkrotiti; da bodo Bosnija, Bolgarija in Hercegovina neodvisne dežele, naj se vstašem ne brani streljiva dovažati in Srbi in Črnogorci naj se ne zadržujejo od vojske zoper Turke. Magjari so se pri teh besedah Miletičevih kisló držali, ministri pa molčali. — Nova železnica se snuje iz Budapešta čez Subotico, Novisad v Semun. — Debreczin je poslal ministru Tizeca ju nezaupnico zavolj pogodbe z Avstrijo. Mesto Košice je tako na suhem, da ni bilo te dni niti krajcarja v mestni blagajnici in mestnim pandurom se je plača ustavila.

Vnanje države. Ruski car in naš cesar se snideta 8. julija v Reichstadtu na Českem. — V Belgiji bile so volitve, pri katerih so liberalci in frajmavrerji propadli. To jih je tako razjezilo, da so začeli grdo razsajati, verne Katoličane pretepati, šipe pobijati, dokler jih ni policija ukrotila. Angleži pošiljajo vedno več brodovja in vojske na Turško in hočejo, ako Turčija razpade, pograbiturško lepo brodovje. Romunija vleče s Turki in je Bolgarske vstaše iz romunske dežele izpodila. Srbi in Črnogorci še se vedno pripravljajo na vojsko. Hercegovinci in Bosnijaki so ponudbe sultanove zavrgli. Turške ministre Avni-pašo, Radšid-pašo je nek Hasan, adjutant umorjenega sina starega sultana ustrelil, ministra Kajzerli-pašo ranil in še 3 druge osebe usmrtil. Hasana so drugi den obesili. Tako sta tista ministra, ki sta starega sultana, jegovo mater in sina umoriti dala, tudi umorjena!

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XLIII. Kedar je krvavo preganjanje rimskih Kristijanov prenehalo, so zapuščeno kapelico popravili in poznej spremenili v sedanjo krasno cerkvo blažene Marije Device. Že predcerkvišče ali atrium je s starimi pa jako lepimi mozajik-slikami urešeno, toda čez vse krasni so znotranji prostori cerkve. Dve vrsti starih, granitnih stebrov delite njo v 3 ladje. Prelepa tla kažejo, da so se z veliko umetnostjo vlagala. Strop je ves pozlačen in slikami ozalšan. Blizu prvega altarja visi težek kamen, kojega so rabeljni bili papežu sv. Kalistu na vrat obesili, preden so ga v globok studenec sunili. Zraven se nahaja še drug

kamen, ki je pa poškropljen s krvjo sv. mučenice Doroteje. Poklina, iz katere je nekđaj olje izviralo, je sedaj z železnim križevjem pokrita in nosi latinsk napis. V cerkvi je shranjenih 65 svetinj ali ostankov od različnih svetih oseb. Sv. Franciška Romana je kaj rada v to cerkvo zahajala sv. obhajila prejemati. Nekokrat se je tukaj tudi blažena Marija Devica vernikom prikazala s svojim nebeškim detetom v naročju. Sv. Cenobij je ondi čudežno ozdravil mrtvoudnega človeka. Potem smo se dalej podali in smo obiskali cerkev sv. Cecilije. Pozidana je na mestu, kder je nekđaj stala njena hiša. Od te cerkve smo šli po čedni in široki cesti na hrib Janikul. Pij IX. so kraj steze dali nasaditi cvetlic in raznega drevesja, kar očesu sila dobro deje, ki se je že navolilo vedno gledati golo zidovje. Na bregu stoji cerkva in celo blizu pri njej kapela; v tej pa se vidi jama, kder je stal križ, na katerem je bil sv. Peter križan! Vernika navdajajo tukaj nepopisljivi občutki! Iz brega je čaroben razgled. V spomin na veliki cerkveni zbor vatikanski l. 1870 namenili so Pij IX. tukaj postaviti visok steber iz marmorja s primernim napisom. Toda Pijemontezi vzemši sv. Očetu Rim so pričeto delo zmotili. Steber je izdelan in shranjen pod ključem. Nek kapucin nam ga je pokazal. Lepo cesto, kojoj so Pij IX. z dragim denarjem dali olupšati in ki je imela zvana biti: cesta Pijeva, so Pijemontezi prekrstili in jo nazivljajo z imenom starega prekucaha in grabeža Garibaldi-ja.

Drugi den — 18. apr. — bila je nedelja. Okoli 1/2 9 predpoldnom sem s težkim srcem vzel slovo od večnega mesta, slavnega Rima. Fijaker, ki me je spravljal na kolodvor, bil je po svetenje oblečen in konj sivec je nosil rudeče trake grivam vpletene, na glavi pa laške kokarde. Na kolodvoru sva se skoro trgala, ker je hotel imeti več plačila, kakor mu je po postavi šlo — jedna lira. Kdor tega ne pozna, ali se z surovim človekom trgati neče, tega ti lagodnjaki brž obrišejo. Sedaj zasedem vlak in urno zdrdram proč od Rima proti Civita-vecchiji. Kraj, po katerem sem se peljal, bil je tužen in zapuščen, okolica močvirna, z grmovjem zaraščena; jeni stanovniki so ptice, ribe in zverjadi. Vzmes se nahajajo prostorni pašniki, po katerih se živina klati brez pastirja. Okoli poldne smo došli v Civita-vecchijo. Mesto je malo, šteje komaj 8000 stanovnikov in slovi le zarad svoje morske pristaje ali luke za ladje. Tukaj so se večkrat že francoski vojaki izbarkali, poslani sv. Očetu na pomoč. Močni nasipi okoli mesta s kanoni nasajeni branijo sovražnikom vstop. Od Civita-vecchije naprej se drži železnica večjidel povsod morja. Potnik gleda tedaj na eni strani neizmerno morsko površino, na drugi pa žalostno puščavo. Ni videti blizu ne hrama, ne ljudi, le zastradane jastrebe lahko pogosto opazuje, kako visoko nad grmovjem plahutajo in prežijo na plen. Proti večeru smo se pripeljali do Pize, ki

šteje 34.000 prebivalcev. Tukaj smo potniki morali čakati na vlak iz Livorna; prosti čas smo porabili za ogledovanje imenitnega mesta.

(Nastavek prih.)

Slovensko slovstvo. Kurzgefasste praktische Grammatik der slovenischen Sprache für Deutsche. Mit besonderer Berücksichtigung der Militärterminologie. Zum speciellen Gebrauche in den Militärschulen und für jene Militärs, welche in ihrem Berufe die slovenische Sprache erlernen wollen. Verfasst und verlegt von Andreas Komelj, k. k. Hauptmann im Linien-Inf.-Regimente Baron Maroičić Nr. 7. Klagenfurt 1876. Druck der Hermagoras-Druckerei.

Pod tem naslovom je naš neutrudljivi rojak dal ravnokar slovnico za rabo posebno slovenskim vojakom na dan. Radostni pozdravljamo koristno knjigo in čestitamo vrlemu stotniku, ki tako marljivo skrbi za lepo, pravilno govorico materinskega jezika pri naših slovenskih vojaki. Knjiga bo veliko pripomogla, da se sčasom odpravi grdo pačenje lepe slovenščine pri naših vojaki. Dobiva se menda v vseh knjigarnah in pa pri pisatelju in založniku samem, ki sedaj službuje v Innsbruck-u na Tirolskem.

Smešničar 26. Nekdo se je oženil, a žena bila je nenavadno majhna. Sosed ga nekokrat praša: zakaj pa si tako malo ženo vzel? Mu odgovori: zato, ker sem slišal: izmed dveh nesreč izvoli — menjšo.

Razne stvari.

(*Orožnov spominke*) se je začel izdelovati v Mariboru; zastran životopisa se bo pismeno obrnilo do prijatelja ranjkemu pesniku, do č. g. župnika Trstenjaka; rokopisi za izdavanje Orožnovih spisov so se poslali č. g. kaplanu Lendovšku.

(*Okrajni zastop*) Mariborski je zopet le samo nemško-liberalni zastop mesta Maribora. Kajti v njem čepi 26 mestjanov; pravih kmetov pa le 8. Kajti kot velikih posestnikov je izvoljenih 7, kot trgovcev in obrtnikov 9 in iz mestnega zastopa 10 Mariborčanov. Kmetске srenje so po svojih nemškutarskih predstojnikih in volilnih možih izvolili staro nemškutarsko-liberalno gardo. Jihovi izvoljenci so: Feyrer (graščak), Bothe (trgovec), Paul Glaser (barantač), Gartner (poštar), potem Heller, Ledineg, Povoden, Wratschko, Fr. Weingerl in Joh. Weingerl. Mestni izvoljenci so: Reiser, Marko, Girstmayr, Peternel, dr. Lorber, dr. Kozmuth, dr. Duhač, Fetz. „Hiez saimer wieder do, die alten Bezirksvertreter — rodirodido“.

(*Brandstetter*) pride meseca julija pred sodnijo v Celju, od državnega pravdnštva tožen zaradi zločinstva goljufije, tedaj kot hudodelnik in goljuf. Lepa čast za njegove prijatelje, zopet čepeče v okrajnem zastopu Mariborskem!?

(*G. Haas*) okrajni glavar v Celju je postal častni srenječan v Ločah pri Konjicah. Komu je došla večja čast, Ločanom ali g. Haasu?

(*Škoda po povodnji*) 8. junija se ceni v Pivoli in Hočah na 1000 fl., v Framu na 2300 fl., v Loki, Kolbergu in Polskavi na 7900 fl., skupaj na 11.200 fl.

(*Goveja kuga*) se je prikazala v Hrastovem dolu pri Litiji na Kranjskem in je zarad tega kranjsko-štajerska meja zaprta.

(*Pod voz*) je prišel kmetski sin Martin Medved v Platerjih pri Ptujju in pa Anton Majcen, ki je deske peljal iz Loč pod Konjicami; oba sta mrtva.

(*Izvrstni konj*) ogerskega plemenitaša Baltacija je pri javnem dirjanju na Angleškem in Francoskem zaporedom dvakrat pridiral prvo dobitko v skupnem znesku 140.000 fl.

(† *Ludvig Sparovic*) graščak v Studenicah je 14. junija umrl 51 let star.

(*V 60 urah*) se je po zraku visoko nad atlantiškim morjem iz Amerike v Evropo pripeljal v židanem balonu Jan. Flamarin zvečer 10. junija tega leta.

(*Spremembe v Lavantinski škofiji*). Prestavljeni so č. g. kaplani: V. Bauman k sv. Urbanu, — M. Bračko k sv. Jurju sl. gor., — M. Fideršek k sv. Križu pri Mariboru za provizorja, — J. Caf k sv. Magdaleni v Maribor, — J. Muha in št. Jur na južni železnici, — V. Plaskan v sl. Bistrici. — J. Fras, dosedaj provizor pri sv. Križu stopi v pokoj. — Ena kaplanija v Vuzenici ostane začasno izpraznjena.

(*Za družbo duhovnikov*) so vplačali č. g. Haubenreich 12 gld., Kralj, Dolinar, Zmazek, Hrg, Kurnik Janez po 11 gld.

(*Dražbe*). 23. jun. Štef. Stern 5856 fl. Jož. Golež v Mlačah 1000 fl. Mat. Lupša 350 fl. pri sv. Lenartu. 24. jun. Martin Kokol 4009 fl. Mih. Stegenšek 3410 fl. Anton Razpotnik 90 fl. Jan. Kovač v Arnivesi 7182 fl. Fr. Zdovšek v Votričenci 1260 fl. Juri Sdovšek 574 fl. v Celju. Mat. Čamer v Laškem 240 fl. Marjeta Vrenik v Frankolah 460 fl. Mart. Škoflek v Loki 546 fl. 26. jun. Jož. Molan v Pohanci (2), Andr. Godec v Lembergu (3) Mart. Pozeb 772 gold. v Konjicah, Fr. Krofič v Pesnici 8705 fl. Jan. Gselman 800 fl. in Mih. Urajne 1951 fl. oba v Slivnici, Jak Jurčič v Naubraunšveigu (2), Julija Stupan 1540 fl. in Jožef Jereb (3) oba v Konjicah; Jaklnova zapaščina v Središču 3095 fl. 28. jun. Jan. Caf v Grajeni 650 fl. Jak. Novak v Založah 6115 fl. Jak. Bračič v Konjicah, Jan. Benedikter v Mariboru 32.775 fl. 30. jun. Jan. Sima v Ptujju 2850 fl. Johana Kranje v Trambergu 3080 fl. Mat. Supan v Rieki 829 fl. (3), Jož. Pregrad v Pišecah 609 fl. Mart. Čerič v Partinji 1245 fl. Peter Polutnik 505 fl. v Kozjem, Mart. Lah v Vetrniku 400 fl.

Tržna cena

preteklega tedna po Hektolitrih.
(1 Hl. = 1⁶³/₁₀₀ vag.)

Mesta	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Tursica		Proso		Ajda	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Maribor	8	20	6	30	—	—	4	—	5	—	—	—	4	90
Ptuj	8	50	6	65	5	—	4	30	5	20	5	—	4	—
Slov. Gradec	9	43	6	83	6	50	3	74	4	87	7	80	5	69
Gradec	9	35	8	13	—	—	3	94	5	10	—	—	5	—
Celovec	9	54	7	12	5	12	3	80	5	18	4	46	5	66
Ljubljana	9	—	6	40	4	80	3	80	6	—	4	80	6	—
Varaždin	9	20	6	40	—	—	—	—	5	60	7	—	6	20
Zagreb	11	—	7	—	5	—	4	—	6	—	—	—	—	—
Dunaj	12	70	10	90	9	25	10	30	—	—	—	—	—	—
Pešt	10	—	7	70	6	60	8	92	5	30	5	—	—	—

Najnovjši kurzi na Dunaju.

Papirna renta 66 75 — Srebrna renta 70 25 — 1860-letno državno posojila 119 — — Akcije narodne banke 846 — Kreditne akcije 148 — — Napoleon 9-62 — Ces. kr. cekini 5-79 — Srebro 102-50

Loterijske številke:

V Trstu 17. junija 1876: 24 62 58 53 70.
V Lincu " " 67 4 8 25 14.
Pribodnje srečkanje: 1. julija 1876.

Podučiteljska služba

v Mali-Nedelji IV. plačilnega razreda s prostim stanovanjem se razpisuje.

Prosilci slovenskega in nemškega jezika zmožni naj vložijo svoje prošnje redno obložene do 20. julija t. l.

Okrajni šolski svet v Ljutomeru, 11. j. 1876.

Predsednik:
zl. Premerstein.

Oznanilo.

Ker je 2. julija t. l. nedelja, bo pri nas letos 1. julija živinski sejm.

Na Ptujski gori (Maria-Neustift bei Pettan).

18. junija 1876.

Vincencij Potočnik,
srenjski predstojnik:

Služba

orglarja in cerkovnika pri romarski farni cerkvi sv. Antona na Pohorju je za oddati. Prošniki se naj oglašijo do konca junija pri cerkv. predstojništvu.

Cerkveno predstojništvo.

Na korist bolnega človeštva navajamo sledečo vrsto priznavajalnih dopisov, ki so ob enem najboljši dokaz najizvrstnijih nasledkov

Wilhelmovoga anitartritičnega antirevmatičnega kri čistočega čaja.

Gospod Franc Wilhelm, apotekar v Neunkirchen-u. Hainburg, 21. nov. 1874.

Blagorodni gospod! Iz hvaležnosti sem Vam dolžen naznaniti, da me je Vaš tako zvani Vilhelmov antiartritični antirevmatični kri čistoči čaj rešil bolezn, za koju navadno ni nobenega zdravila več.

Po resnici potrdujem z svojim imenom in pečatom, da se po 8 mesečnem pitju, vsaki den po edenkrat, Vašega čaja popolnem prostega čutim svoje že sedemletne

božjasti ali sv. Valentina bolezn, potem ko sedaj že 14 mesecev nisem več od te bolezn napadjen bil.

Blagovolite te vrstice na korist drugih bolnikov po časnikih priobčiti.

(L. S.) **Ignac Berger.**

G. Z. 4218.

Jaz potrdim, da je meni osebno znani gospod Ignacij Berger e. k. telegrafični vodja v Hainburgu, ovo pisanje pri meni lastnoročno podpisal.

Hainburg, tridesetega novembra Tisoč osemsto štiri in sedemdeset.

(L. S.) **Ant. Paravicini m./p.,**

c. k. notar.

Gosp. Francu Wilhelmu, apotekarju v Neunkirchen-u.

Altenfelden, G. Avstrijo, 30. nov. 1874.

Vaš Vilhelmov antiartritični antirevmatični, kri čistujoči čaj, kterega iz apoteke gosp. Avgusta Hofstätterja v Lincu dobivam, stori pri meni veliko dobrega, je vse hvalevreden in se mnogo rabi po navetovanju, tudi naš gospod dr. Niekl se nad tem čajem čudi, ker sem skozi eno leto zdravila od njega dobivala in se je moj protin in slabost živeev čedaje bolj sluševala, a sedaj sem popolnem zdrava ko sem 3 pakeljne Vašega čaja vzela — in Vas pri srčno pozdravljam.

Julijana Kraml,

hišna posestnica št. 62

Svarimo pred ponarejanjem.

Svarimo pred sleparijo.

Pravi Wilhelmovi antiartritični antirevmatični kri čistoči čaj se dobiva le iz prve mednarodne fabrikacije Wilhelmovoga antiartritičnega antirevmatičnega čaja začiščenje krvi v Neunkirchen pri Dunaju ali v mojih po časnikih navedenih zalogah.

Zavitek, po 8 obrokov razdeljen, li po predpisu zdravnika pripravljen, s podnkom v različnih jezicah 1 gid., posebej za kolek in zavoj 10 kr.

Na ugodnost p. n. občinstva se pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj dobiva v Mariboru pri Alojziju Kvandestu, v Celju pri Fr. Raušerju in v Baumbahovi apoteki, v Mozirju pri Tribue-u, v Podčetrtku pri Müllerju, v Slov. Bistrici pri Janežu Janošu, v Slov. Gradcu pri Kaligariu, v Ptujju pri Drag. Girodu, v Varaždinu pri dr. Hattlerju in v Ljubljani pri Lasniku, apotekarju.